

WRC

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre
Workplace Relations Commission

**Sezonas darbinieku
nodarbinātības tiesības Īrijā**

Kas ir sezonas darbinieks?

Sezonas darbinieks ir persona, kura uz ierobežotu laiku strādā sezonas darbu, kādu bieži strādā dārzkopības vai lauksaimniecības nozarē. Tas attiecas arī uz citām nozarēm, piemēram, tūrismu un būvniecību.

Šajā kategorijā ietilpst arī darbinieki, kurus aģentūra norīkojusi sezonas darba veikšanai.

Uz sezonas darbiniekiem pilnībā attiecas darba tiesību noteikumi un nodarbinātības noteikumi, ko darbiniekiem garantē Īrijas tiesību akti.

Kādas ir sezonas darbinieku tiesības?

Likumīgi nodarbinātiem sezonas darbiniekiem ir tādas pašas tiesības un aizsardzība kā jebkuram citam darbiniekam saskaņā ar Īrijas tiesību aktiem.

Rezumējot, sezonas darbinieku darba tiesības ir šādas:

- ▶ piecu dienu laikā no darba uzsākšanas saņemt rakstisku paziņojumu par nodarbinātības nosacījumiem vai rakstisku darba līgumu un rakstisku paziņojumu ar pieciem pamatnoteikumiem;
- ▶ saņemt rakstisku paziņojumu par algu (algas aprēķinu);
- ▶ saņemt vismaz valstī noteikto minimālo algu;
- ▶ izmantot ikgadējo atvaļinājumu un svētku dienas;
- ▶ strādāt (vidēji) ne vairāk kā 48 stundu darba nedēļu;
- ▶ saņemt piemaksu par darbu svētdienā;
- ▶ izmantot pārtraukumus/atpūtas periodus;
- ▶ saņemt minimālo uzteikumu pirms atlaišanas;
- ▶ strādāt drošā un veselīgā darba vidē;
- ▶ tiesības uz privātumu un personīgajām brīvā laika pavadīšanas iespējām;
- ▶ tiesības reģistrēties kā darba ņēmējam leņķumumu dienestā un Sociālās aizsardzības departamentā;
- ▶ tiesības netikt diskriminētam dzimuma, ģimenes vai civilstāvokļa, vecuma, invaliditātes, rases, seksuālās orientācijas, reliģijas vai piederības ceļojošai kopienai dēļ;
- ▶ tiesības uz to, lai darba devējs neturētu pie sevis darbinieka personas dokumentus (piemēram, pasi, personas apliecību, autovadītāja apliecību u. c.);
- ▶ vienlīdzīgas tiesības nepilna darba laika, terminēta līguma un aģentūru darbiniekiem;
- ▶ īpaša aizsardzība nodarbinātiem jauniešiem;
- ▶ maternitātes tiesības.

Darba devēji var pārkāpt likumīgās tiesības vai nu tīši, vai nezinot par juridiskajiem pienākumiem. Tomēr neatkarīgi no tā, kā šādi pārkāpumi notiek, tie var būt saistīti ar noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem darba devēju var pakļaut kriminālvajāšanai.

Kādu atalgojumu darbiniekam ir tiesības saņemt?

Valstī noteiktā minimālā alga ir likumā noteiktā minimālā likme par stundu, kas jāmaksā darbiniekiem, un tā ir atšķirīga atkarībā no darbinieka vecuma un pieredzes. **Tas neierobežo darba devēju un darbinieku tiesības vienoties par likmi, kas pārsniedz likumā noteikto minimālo likmi.** Pašreizējās likmes (no 2022. gada 1. janvāra) ir šādas:

Vecums	Stundas likme	% no valstī noteiktās minimālās algas (VNMA)
Līdz 18 gadiem	8,89 EUR	70 % no VNMA
18 gadi	10,16 EUR	80 % no VNMA
19 gadi	11,43 EUR	90 % no VNMA
Valstī noteiktā minimālā alga	12,70 EUR	100 % no VNMA

Bruto darba samaksu dalot ar nostrādāto stundu kopējo skaitu, nosaka likmi par stundu, ko maksā darbiniekam. Bruto darba samaksa var ietvert šādus pabalstus par naktsmītni un/vai uzturu, ja to darbiniekam nodrošina darba devējs:

- ▶ Tikai par naktsmītni: 1,14 EUR par katru nostrādāto stundu
- ▶ Tikai par uzturu: 30,00 EUR nedēļā jeb 4,28 EUR dienā

Kādi noteikumi attiecas uz darba laiku?

Sezonas darbinieku vidējā maksimālā darba nedēļa nedrīkst pārsniegt 48 stundas. Tas neierobežo konkrētu darba nedēļu līdz 48 stundām. Tomēr, rēķinot vidēji par 4 mēnešiem, darba stundu skaits nedēļā nedrīkst pārsniegt 48 stundas.

Par svētdienā nostrādātajām stundām maksā piemaksu. Ja tā nav iekļauta darba samaksas likmē, darba devējam par darbu svētdienā jānodrošina viens vai vairāki no šiem: pabalsts, atalgojuma palielinājums par nostrādātajām stundām svētdienā vai apmaksāta brīvdiena.

Darbiniekam, ja esb nostrādājis uz pārtūkumu par 45 stundām, nedrīkst pārsniegt 35 minūšu pārtūkumu. Šie pārtūkumi nav jāapmaksā, un tie nav daļa no darba laika.

Kāda uzskaitē darba devējam ir jāveic?

Visiem darba devējiem ir jāveic detalizēta uzskaitē par visiem darbiniekiem. Darba devējam šī uzskaitē jāglabā 3 gadus. Šādas uzskaitē neveikšana ir noziedzīgs nodarījums un var būt par iemeslu kriminālvajāšanai:

- ▶ darba devēja reģistrācijas numurs leņēmumu dienestā;
- ▶ darbinieku vārdi, uzvārdi, adreses un PPS numuri;
- ▶ nodarbinātības sākšanas/izbeigšanas datumi;
- ▶ rakstiski nodarbinātības nosacījumi/ līgumi un rakstisks paziņojums ar pieciem pamatnoteikumiem;
- ▶ atskaitē par izmantotajām ikgadējo atvaļinājumu un svētku dienām;
- ▶ darba laiks (ieskaitot sākuma un beigu laiku);
- ▶ informācija par algām un algu aprēķini;
- ▶ to darbinieku reģistrs, kuri ir jaunāki par 18 gadiem;
- ▶ ziņas par nodrošināto izmitināšanu un uzturu;
- ▶ darba atļaujas vai pierādījumi par īpašu imigrācijas atļauju, kas ļauj strādāt to valstu valstspiederīgajiem, kuras nav EEZ valstis.

Šī uzskaitē var būt nepieciešama gadījumā, ja Darbavietu attiecību komisijas inspektors veic izmeklēšanu.

Ja esat darba devējs, jums ir pieejams mūsu [Darba devēju reģistrācijas žurnāls](#), kas atvieglēs jums galvenās uzskaitē veikšanu, kā to pieprasa likums, un ko var bez maksas lejupielādēt no mūsu tīmekļa vietnes.

Kas vēl man jāzina, ja es dodos strādāt uz Īriju?

Ja esat tādas valsts valstspiederīgais, kas nav EEZ valsts, jums var būt vajadzīga darba atļauja

Lai sāktu strādāt Īrijā, tādas valsts valstspiederīgajam, kas nav EEZ valsts, ir vajadzīga darba atļauja, izņemot atsevišķus konkrētus gadījumus. EEZ (Eiropas Ekonomikas zonā) ietilpst Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī Islande, Norvēģija un Lihtenšteina.

Uz darba atļauju pieteikumiem attiecas darba atļauju tiesiskais regulējums, kurā ir noteikti kritēriji, kas ir jāizpilda, atkarībā no nodarbinātības kārtības un pieprasītās darba atļaujas veida. Īrijā pašlaik nav darba atļauju sezonālās nodarbinātības gadījumā.

Darba atļauju izsniegšanu un pārvaldību valsts vārdā veic Uzņēmējdarbības, tirdzniecības un nodarbinātības departamenta Darba atļauju nodaļa, kuras birojs atrodas adresē *Earlsfort Centre, Lower Hatch Street, Dublin 2, DO2 PWO1*.

Plašāka informācija par darba atļaujām (kuram ir vajadzīga atļauja, kā pieteikties, maksas utt.) ir pieejama Uzņēmējdarbības, tirdzniecības un nodarbinātības departamenta tīmekļa vietnes sadaļā "Darba atļaujas".

Darbiniekam vai darba devējam jāizmanto minētais tiešsaistes portāls, lai iesniegtu pieteikumu jaunas darba atļaujas saņemšanai vai atjaunotu esošu atļauju. Tiešsaistes portālam var piekļūt vietnē <https://epos.djei.ie/>.

Lai strādātu Īrijā, jums ir vajadzīgs individuālais publisko pakalpojumu numurs (*PPSN*), un jums ir jāreģistrējas leņēmumu dienestā kā ienākuma nodokļa maksātājam.

Jūsu *PPSN* ir jums piešķirts unikāls atsauces numurs, kas jums palīdz piekļūt sociālajiem pabalstiem, un jums tas ir jāiesniedz savam darba devējam, kad sākat strādāt. Informācija par to, kā saņemt *PPSN*, ir atrodamā gov.ie tīmekļa vietnē gov.ie — *Get a Personal Public Service (PPS) Number (www.gov.ie)*.

Kad Jums ir savs *PPSN*, jūs varat reģistrēties leņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs, izmantojot šo saiti: [myAccount \(ros.ie\)](http://myAccount(ros.ie)).

Sūdzības

Sūdzības par darba tiesībām un vienlīdzību jāiesniedz Darbavietu attiecību komisijai. Sūdzības var būt par iemeslu uzklaušīšanai pie šķīrējtiesneša vai pārbaudei, ko veic Darbavietu attiecību komisijas (*WRC*) inspektors.

Sūdzības par veselības un drošības jautājumiem darbavietā jāiesniedz Veselības un drošības iestādei (*HSA*).

BUJ

Kas notiek gadījumā, ja pastāv neskaidrība par to, vai persona ir vai nav darbinieks?

Jautājums par to, vai persona ir darbinieks, parasti tiek noskaidrots, izmantojot spēkā esošo darba tiesisko regulējumu un iedibinātās līgumtiesības. Tādu apzīmējumu kā "viesaukle" izmantošana vai citi pušu vienošanās apraksti vēl nenozīmē, ka darba līgums nepastāv. Ja persona veic pienākumu citas personas uzdevumā, par to saņemot samaksu, tad, visdrīzāk, pastāv līgumattiecības.

Ja rodas jautājums par to, vai persona ir darbinieks vai pašnodarbināta persona, norādījumi ir pieejami **Prakses kodeksā par personu nodarbinātības vai pašnodarbinātības statusa noteikšanu**.

Ja es maksāju savam darbiniekam 150 EUR nedēļā, cik stundas viņš var strādāt?

Lai aprēķinātu maksimālo stundu skaitu, ko darbinieks var likumīgi strādāt saskaņā ar tiesību aktos noteikto minimālo likmi un saglabāt atbilstību Likumam par valstī noteikto minimālo algu, bruto alga plus atbilstošais pabalsts par izmitināšanu un/vai uzturu būtu jādala ar attiecīgās valstī noteiktās minimālās algas likmi darbiniekam. Darba devējiem ir juridisks pienākums veikt uzskaiti par nostrādātajām stundām.

Strādāšana, pārsniedzot tabulā norādītās stundas, būtu Likuma par valstī noteikto minimālo algu pārkāpums.

Vecums	Izmitināšana un bez ēdināšanas
Līdz 18 gadiem	16.87stundas
18 gadi	14.76 stundas
19 gadi	13.12 stundas
Valstī noteiktā minimālā alga	11.81 stundas

Šajā tabulā ir aplūkotas tikai atļautās darba stundas ar atbilstošajām minimālajām likmēm; tas neierobežo darba devēju un darbinieku tiesības vienoties par samaksas likmi, kas pārsniedz likumā noteikto minimālo likmi.

Es gribētu ar kādu aprunāties par manu situāciju, bet negribu, lai mans darba devējs to zinātu.

Darbavietu attiecību komisijas (WRC) inspektori visas sezonas darbinieku sūdzības izskatīs konfidenciāli un vajadzības gadījumā anonīmi. Visas darbības, kurās darbiniekam būtu jāatklāj sava identitāte savam darba devējam, tiks veiktas tikai ar darbinieka piekrišanu. Darbinieki var sazināties ar WRC, zvanot uz tālruņa numuru 0818 80 80 90 vai rakstot uz e-pasta adresi inspection@workplacereleations.ie

Cita noderīga kontaktinformācija

Iedzīvotāju informācijas birojs, kam ir filiāles visā valstī, sniedz informāciju par publiskajiem pakalpojumiem un tiesībām, un ar to var sazināties, zvanot uz tālruņa numuru 0761 07 4000 (no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 9.00 līdz 20.00) vai rakstot uz e-pasta adresi www.citizensinformation.ie/en/.

Migrējošo darbinieku organizācijas, piemēram, Īrijas Migrantu tiesību centrs (01 889 7570 vai info@mrci.ie), kas var sniegt informāciju un palīdzību.

EURES Ireland (EUROpean Employment Services) ir daļa no tīkla, kurā ir vairāk nekā 1000 *EURES* padomdevēju visā Eiropā. *EURES* padomdevēji sniedz informāciju, konsultācijas un darbā pieņemšanas pakalpojumus gan darba meklētājiem, gan darba devējiem, kas interesējas par Eiropas darba tirgu. *EURES* padomdevēji sniedz pirmsaizbraukšanas konsultācijas un darbā iekārtošanas pakalpojumus mobilajiem darbiniekiem, kuri ierodas strādāt Īrijā.

Pirms došanās uz Īriju jums vispirms būtu jāiepazīstas ar informāciju par darba iespējām Īrijā un jālūdz pirmsaizbraukšanas konsultācijas un informācija no [EURES padomdevēja](#) savā valstī un viena no [EURES padomdevējiem](#) Īrijā.

ES vai EEZ valstu valstspiederīgajiem ir brīva piekļuve [Īrijas Nodarbinātības dienesta](#) pakalpojumiem (lai saņemtu kādu no *Intreo* piedāvātajiem pakalpojumiem, var būt nepieciešams norādīt individuālo publisko pakalpojumu (*PPS*) numuru).

Plašāka informācija atrodama vietnē www.euresireland.ie.

Kontaktinformācija / plašāka informācija

Darbavietu attiecību komisija

www.workplacerelations.ie

Vietējais tālrunis: 0818 80 80 90

Zvanītājiem no ārvalstīm jāzvana uz tālruņa numuru +353 59 917 8990

Veselības un drošības iestāde www.hsa.ie

Vietējais tālrunis: 0818 289 389 (no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 9.00 līdz 17.00)

E-pasts: wcu@hsa.ie

Zvanītājiem no ārvalstīm jāzvana uz tālruņa numuru +353 1 614 7000

Ārpus darba laika tiek nodrošināts ārkārtas dienesta atbalsts. Nopietnu ievainojumu / nāves gadījumā ārpus parastā darba laika (no plkst. 9.00 līdz 12.30) zvanītāji var zvanīt uz numuru 0818 289 389, kur viņiem piedāvās savienojumu ar policiju (*Garda Síochána*), kas, savukārt, informēs HSA vecāko inspektoru.

Pēdējoreiz atjaunināts 2024. gada

